דער „אידישער זשורנאל“

ה. ווייגבערג פרעזידענט און דזשענעראל מענעדזשער

די איינציגע אידישע טעגליכע צייטונג אין׳ם פראווינץ אנטאריא

קענעדיען דזשואיש פאבלישינג קאמפאני לימיטעד—ארויסגעבער

251-253 קווין סט. וועסט טעלעפאן עדלייד 3967

סובסקריפשאן פרייז: 5.00 א יאהר איינצעלנע קאפ. 2 סענט

מוסרים צוליעב וואס

פון י׳ ב״ם

ווענדעט זיך צו אונז א טאטע פון קינדער און פרעגט זיך, וואס קומט א מסור אויף דער אידישער גאס. וואס זאל געטהון ווערען צו דעם יעניגען וואס ביי איהם איז רעכט צו צושטערען א אידישען אנשטאלט, אום אויסצופיהרען דאס זייניגע. און ער דערצעהלט דערביי פאלגענדע געשיכטע:

די אידען פון דעם געגענד אריבער באטהורסט האבען יאהרען גע־ליטען דאדורך, וואס קיין ערציהונגס אנשטאלט איז אין יענעם געגענד ניט געוועזען. קומענדיג פון שול, האבען די קינדער ניט געהאט וואס צו טהון. און מיר האבען זיך געמוזט בענוצען מיט די פעדלער מלמדים, וועלכע האבען אויף אונזערע קינדער קיין ווירקונג ניט געהאט.

א יאהר צייט ווי עס איז געגרינדעט געווארען די תלמוד תורה אין יוקליד עוו. און מיר האבען אונזערע קינדער געשיקט אין יענעם אנ־שטאלט.

דער אמת מוז געזאגט ווערען. אז מיר זענען צופריעדען געוועזען פון די דארטיגע למודים, אויך אונזערע קינדער זענען צופריעדען געוועזען פון דעם וואס זיי זענען נעהנטער בעקאנט געווארען מיט דעם אידישען פאלק.

לעצטענס זענען מיינע קינדער געקומען פון דער תלמוד תורה, און דערצעהלט, אז מען האט געמסרט די אינסטיטוציע.

נאך אן אונטערזוכונג, וואס איז פון אונז געמאכט געווארען, זע־נען מיר געוואהר געווארען, אז געטהון האט דאס אזעלכער, וועמען מען האט קיין מלמד שטעלע ניט געוואלט געבען צוליעב זיין עם הארצות.

מיר גיעבען איבער דעם בריעף פון דעם פאטער, ווייל ער איז א פאקט פאר זיך, אז ניט די תלמוד תורה האט מען עס געטהון, נאר די דארטיגע איינוואוינער, וועלכע וועלען יעצט ווייטער ליידען, אויב די תלמוד תורה זאל פון דער פאליציי פערמאכט ווערען. די דארטיגע אידען דארפען עס ניט דערלאזען. זיי מוזען יעצט נאכקומען אלע פאדערונגען, וואס מען פערלאנגט פון זיי, אום צו ראטעווען די תלמוד תורה.

אבער וועגען דעם מסור זעלבסט.

א מסור ביי אידען, איז איינס פון די שענדליכסטע זאכען. פיער־לייכט ערגער ווי א משומד, וועלכער פערלאזט דאס אידישע פאלק, און געהט איבער צו אנדערע.

א מסור וועלכער לעבט אין דער אידישער סביבה, קומט אין בע־ריהרונג מיט אידען, קומט פיעלייכט אין שוהל, אדער סאסייעטי, און צו דער זעלבער צייט איז ער א מסור, וועגען אזעלכען איז כמעט וואס צו ריידען ניט דא. קיין ערגערעס, קיין שענדליכעס גיעט שוין ניט.

א מסור פלעגט בעגראבען ווערען „קבורת חמור“, זאגאר נאכ׳ן טויט האט זיין קערפער ניט געטארט בעגראבען ווערען צוזאמען מיט אנ־דערע טויטע.

פיעלע אידישע צרות, פיעלע בלבולים זענען מיר שוין אויסגע־שטאנען פון אידישע מוסרים. זיי האבען אבער אלע זייער פסק בעקומען.

די דארטיגע אידען, וועלכע וויסען ווער עס האט דאס געטהון, מוזען עס איהם לאזען שפירען אויף טריט און שריט. זיי דארפען מעהר מיט אזעלכע קיין בעציהונגען ניט האבען, זיי מוזען איהם אויסמיידען, און אפילו ניט ריידען צו איהם.

עס איז דאכט זיך גאנץ איינפאך, אז קיין ערגערעס קען ניט גע־טהון ווערען, ווי צו מסרן א תלמוד תורה.

די תלמוד תורה פון יוקליד עוו. איז נאך ווייט פון צו קענען נאכ־קומען אלע סאניטארישע פאדערונגען, וואס אזא אנשטאלט פאדערט.

א יאהר צייט ווי די תלמוד תורה איז געגרינדעט. איינגאנצען ווערט זי אויסגעהאלטען פון א קליינע צאהל מיטגליעדער, וועלכע שטעלען זיך ניט אב פאר קיין שווערער ארבייט, אום צו שאפען אן ערציהונגס אנ־שטאלט, און מסר׳ן אזא אנשטאלט איז דאס ערגסטע, וואס קען געטהון ווערען, אזעלכע דארף פון אידישען קווארטאל פערטריעבען ווערען.

מוסרים, צוליעב וואס.

ווייסט דען ניט דער זעלבער מסור, אז מען וועט געוואהר ווערען, אז ער האט עס געטהון, און אן אייביגער פלעק וועט אויף זיין שטערען אויסגעקריצט ווערען, אז זיינע קינדער, זיין פרוי וועלען מיט שאנדע דערמאהנט ווערען.

מוסרים צוליעב וואס?

האט שוין דער מסור נאכדעם ווי ער האט זיין טייוולישען שפיעל געטהון, בעקומען פרנסה דאדורך, אדער רייכער געווארען דורך דעם טהאט.

א מענש מיט פערשטאנד, מיט לאגיק, מיט יושר און אנשטענ־דיגקייט, וועט קיין מסור ניט ווערען, וועט גיט וועלען צושטערען א תלמוד תורה, צוליעב אייגענע נוצען, אדער צוליעב עקשנות.

א מענש וועלכער איז פעהיג צו א גייסטער ארבייט, וועלכער בע־גרייפט די נויטהווענדיגקייט פון אן ערציהונגס אנשטאלט אין דעם פלאץ, וואו עס איז נויטג, וועט זיינס פערביינען, וועט צייגען זיין אידעלקייט, אז דאדורך וואס ער איז פעהיג צו זיין אן ערציהער. אז דערמיט וואס ער ווייסט און בעגרייפט די נויטווענדיגקייט פון א תלמוד תורה, ענטזאגט ער זיך צוליעב דעם נוצען וואס אנדערע קענען ברענגען.

ער האט זעלבסט זיין אורטהייל בעשטעטיגט. ער האט מיט זיין האנדלונג געוויזען, אז יענע אידען האבען ריכטיג געהאנדעלט, און אזעלכען בלייבט יעצט צו פרעגען:

מסור צוליעב וואס?

פרויען בעשליסען ניט צו קויפען קיין ברויט

די פרויען קאמיטע בעשטעהענד פון עטליכע הונדערט פרויען, האבען בעשלאסען ניט צו קויפען קיין ברויט. וועלכעס איז געהעכערט געווארען די פרייזען.

היינט אווענד

8 אזייגער וועט אין דער אנשי מינסק שוהל 10 סט ענדרו סט.

פארקומען די צווייטע

פערזאמלונג

פון די פרויען קאמיטע. אלע וועלכע זע־נען פעראינטערעסירט אין דער יעצ־טיגער ברויט לאגע, זענען געבעטען צו קומען צו דער פערזאמלונג, פרא־מינענטע רעדנער, וועלען די פער־זאמלונג אדרעסירען.

מיט אכטונג,

די פרויען קאמיטע

טהעאטער נייעס

היינטיגע וואך אין די היגע טהעאטערע

אין לאו׳עס

היינטיגע וואך וועט אין לאועס יאנג סטריט טהעאטער זיין די „העדליין“ איינע פון די גרעסטע אקטען וואס איז ווען גע־פלאנעוועט געווארען אין וואדעוויל. דאס איז רוטה ראי וועלכע האט גע־שפיעלט צוועלף וואכען כסדר אין פאלאס טהעאטער ניו יארק. מר. לאוע האט זיך אראנזשירט אויף א לאנגען טור. אלע איהרע ליעדער זיינען ספעציעל געשריבען פאר איהר.

הארעלד סעלמאן און קאמפאניע אין „דאס איז דער סוד“ פיהרען אויף א שעה־נע פארס קעמידיע.

גליידינג א׳מעראס וועלכע פארשטע־לען עטוואס נייעס אין טענץ.

די בעריהמטע בערגיוויקי בראדערס, פיעדעל שפיעלער אין „א נאכט אין ווע־גיס“, דייוו קיינדלער א וויהסטלער און ביטי און אמדא ווהייט אין נייע ליע־דער און טענץ.

דזשעקסאן און האוערד זעלטענע אונ־טערהאלטער, צוזאמען מיט א פאטא־פליי מיט׳ן נאמען דאס געזעץ פון ליעבע אין וועלכער סטוארט האלמס שפיעלט די הויפט ראליע.

דער ווינטער גארדען ווערט איצט זעהר גוט בעזוכט צוליעב דעם אנקומען פון דעם ווארימען וועטער, און טהעא־טער פארטיס און אנדערע אונטערנעהמונ־גען זיינען דארטען אן אידיאלע זאך. עס ווערט דארט אויך היינטיגע וואך געוויזען א סעריע פון מאווינג פיקטשורס ווי אזוי צו באקען ברויט.

אין היפאדראם טהעאטער

די דאזיגע יונגע פרויען וועלכע האבען בלאנדע האאר און וועלכע זיינען בעגייס־טערט פאר דער ביהנע קאריערע וועלען האבען א געלעגענהייט ארויסצואווייזען זייער טאלאנט אין היפאדראם היינטיגע וואך. ווען מר. קעטהערין קראפארד וועל־כע איז דארט די העדליין היינטיגע וואך אין דעם אקט „די פעשאן גורל“ וועט הא־בען אונטערזוכונגען מיט אלע אפליקאנ־טען און יעדען מאטינע כדי אויסצוקלייבען א פאסיגען יונגע פרוי, וועט אינטער וויועט ווערען פון מיס קראפארד און די וועלכע וועט זיין ערפאלגרייך וועט מיט גענומען ווערען מיט דער קאמפאניע אויף דעם טור.

די הויפט פיטשור פון דיעזער מינאטור נער מוזיקאלישער קאמעדיע איז דאס בע־וייזען פון פארשיעדענע קאסטיומען.

די ספעציעלע אטרעקשאן אויף׳ן פראג־ראם איז סוזאנא ראקאמארא פון מעט־ראפאליטאן אפערא קאמפאניע וועלכע האט זעלטענע שטימע.

וויליאם ס. הארט, דער טרייענגעל סטאר ערשיינט אין נייער ראלע „דער פערלאזענער מאן. היינטיגעס מאל ער שיינט ער אין ראלע ניט ווי אלע מאל אלס שלעכטער מענש נאר דוקא פערקעהרט ער ערשיינט אלס זעהר גוטער מענש.

אנדערע אויף׳ן פראגראם זיינען:

פין און פין שווארצע קאמעדיענס.

בוירק און הערים, דזשעק און דזשעסי גיבסאן אין קאמישע און שפאסיגע וויצען דזשעק און דזשעסי גיבסאן געוואגטע אק־ראבאטען, די קיסטאן פילם קאמעדיעס ענדיגען דעם פראגראם.

מעקלאוד וויקבייסיקלס פיר קעש

ר. דז. מעקלאוד

181 קינג סט. וו. פאן אד. 1682

מ. נרייזמאנס

ניו־יארק כשר ווארשט סטאר און דעליקאטעסען

האלסייל און ריטייל

קאנטרי ארדער דעליווערט. 70—72 זשעטנאם סט

פאן מיין 6203

ראטענבערגס שיפס קאנטאר

שיקט יעצט געלד נאך רוסלאנד

פאר

$29.75 פאר 100 רובעל

פאסט געלד עקסטרא מיט יעדען ארדער

ל. ראטענבערג און סאנס

BANKERS

סטיעמשיף אגענטען און אינשורענס בראקערס

141 קווין סטריט וועסט טעל. עדלייד 675

עטאבלירט זייט 1899

אן עונג יום־טוב

ווער עס וויל האבען א גייסטיגען פערגעניגען דיעזען יום טוב זאל ניט פארפעהלען די גוטע געלעגענהייט צו קומען הע׳ען אונזער פיעל בעליבטען

חזן מאנאוויטש מיט זיין כאהר

אין אונזער

מיקאהל סטרים שוהל

טיקעטס צו בעקומען ביים שמש פון שוהל.

ווארט ניט ביז דער לעצטער געלעגענהייט. ווארים מיר האבען ניט פיעל סיטס צו פארדינגען.

מענער טיקעטס 50 סענט לײדיס טיקעטס 25 סענט

USE EATON'S COAL

The Very best, order now Phone College 1036

איטאנ׳ס קויהלען

די בעסטע אין מארקעט גאראנטירען יעדען טאן נאטים צו אונזערע קאסטימער ארדערט יעצט

טעלעפאן קאלעדזש 1036

LOEW'S

לאעוו׳ס יאנג סטריט טהעאטער

באקססיטס רעזערווירט.

פאן 8600 — היי קלאס וואדעוויל.

אונאונטערבראכען 12 מיטאג ביז 11 נאכמיטאג

נאכמיטאג 10 סענט. 15 סענט.

אבענד 10 סענט 15 סענט און 25 ס

דייוו קיינדלער דער וויסטלינג ווירטואזא	נעקסטע וואך	דזשעקסאן און האוערד, עבאני הייעד אונטערהאלטער
דאס ערשטע מאהל וועט ערשיינען א פאפולע־רע פרייזען. רוטה ראי		די גרעסטע זינגערין פון רעגטאים מילא־דיען. און האט א רעקארד פון צוועלף וואכען כסדר אין קיטהס פאלאס טהעאטער ניויארק.
בילי און אדא ווהייט א בריליאנטענע נייע וואריאציע פון קלא־סישע לידער.		א ספעציעלע פיטשור עס וועט געוויזען ווע־רען א סעריע פון בילדער ווי אזוי צו באקען ברויט.
גלײדינג א מעראס אין א סעריע פון אויסערגעוועהנליכע טערפסיקראגישע פאר־זוכען		בערגיוויקי בראדערס א פרעהליכע מעלאנזש פון מוזיק אינסטרומענטען אין „א חלום פון וועניס
הארלד סעלמאן א קאמפ. אין זיין נייער קאמעדיען שפיעל „דאס איז דער סוד“		סטיוארד האלמס אין א פינף אקטיגער פאטא־פליי „ליעבע דאס געזעץ“

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

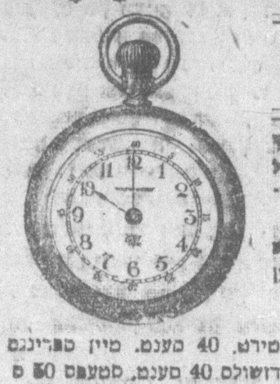

נייעס פאר אידען!

איין אידישע סטאר פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשועלרי גלייך אויף׳ן פלאץ. חתונה ריגגען געמאכט ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשו־עלרי פאר דעם בילינגסטען פרייז.

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעני־ווייט. 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני־ווייט.

וואטשעס געפליגט גוט און גאראנטירט. 40 סענט. מיין ספרינגס 40 סענט, הייר־ספרינג 40 סענט, דזשולס 40 סענט, סטעפס 50 ס

מיר מאכען אייערע אלטע דזשועלרי ווי נייע פאר א קליינעם פרייז. אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם בילינגסטען פרייז.

צו אלע אידישע פרויען

די בעקער דרייווער האבען אויך א רעכט צו לעבען

די אידישע בעקער דרייווער ווענדען זיך צו אייך אידי־שע פרויען מיט א ביטע, וועלכע איהר קענט לייכט ערפילען, און פון וועלכע עס איז אבהענגיג אונזער גאנצע עקזיסטענץ.

די בעקער בעלי בתים, ווענענס ברויט מיר צופיהרען לעצטענס איינגעפיהרט, אז מען זאל זיי צאהלען יעדע וואך, און מאנכע אפילו אלע טאג, און דער בעקער דרייווער מוז דיעזע פאדערונג נאכקומען.

די בעקער דרייווער זענען קיינמאל ניט געוועזען קיין גבירים, און האבען ניט קיין אבגעשפארטע קאפיטאלען, און הארעוען שווער אויף א לעבען צו מאכען. די גייע פאר־דערונג צו צאהלען יעדע וואך פארן ברויט, מיינט אז זיי ווע־לען פון זייערע ביסענס ברויט בערויבט ווערען, אויב זייא וועלען דיעזע פאדערונג ניט נאכקומען.

די אידישע דרייווער אפעלירען דארום צו אלע אידישע פרויען אז מען זאל זיי צאהלען פאר די ברויט יעדען פרייטאג. קיינער וועט דערביי גאר ניט פערלירען, און זיי וועלען קענען אנהאלטען זייערע דזשאבס.

העלפט די אידישע בעקער דרייווער מאכען א לעבען, דורך צאה־לען פאר די ברויט יעדען פרייטאג

מיט גרוס די אידישע בעקער דרייווער

פעדלערס און סטאר קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטומערס און צו מאכען געלד איז צו קויפען דריי־גודס ריינקאוטס, פענסי גודס, דזשועלרי און נאוועלטיס בייא קאפלאן און קא.

האלסייל און דזשאבער 229 קווי סטריט וועסט טאראנטא, דער בעוואוס־טער האלסייל פלאץ וואו פיעל פעדלער זיינען בערייכט געווארען, דזשאב לאטס זיינען שטענדיג דא ארדערס פינקטליך אטענדעט.

קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט, טאראנטא.

טעלעפאן ארעלייד 2772

מיר מאכען אייערע אלטע קליידער ניי

ל. ווהייט און סאנס

בעסטע אידישע קלינערס, פארבע רס און פרעסערס.

270 קווין סט. וועסט טעלעפאן אדלייד 2015

פעקטארי 135 וויליאם סט. טעלעפאן אדלייד 1673

מיר פערענטען פול דרעס סוטס, סילק העטס פיר חתונות אונד בעלער.

זעלטענע געלעגענהייט

א 15 דזשועל גי־סעל מאוומענט 14 קערעט

גאלד וואטש

—בלויז פאר א קורצער צייט—

ספעציעל רעדוצירט כמעט האלסייל פרייז

$36.00

KLING BROTHERS

125 Queen W.—Phone M. 2354

HIPPODROME

מאטינעעס 10 און 15 סענט. אווענדס 10, 15, 25 סענט.

די וואך פון דעם 21טען מאי.

א מיניאטורע מוזיקאלישע קאמעדיע פאר עקסעלענץ

קאטארינא קראפארד

מיט איהרע רייכע קאסטיומען, שעהנע מא־דעלען און

„איהרע פאסאן מיידלאך“,

פול מיט פארכאפענדע מוזיק, שעהנע טענץ, גוטע קאמעדיע.

פין און פין שווארצע קאמעדיענס.

בוירק און הערים, זינגענדע קאמעדיענס

ספעציעלע פילם פיטשור דער פרינץ פון אלע וועסטערען קאראקטער אקטיארען

וויליאם ס. הארט

אין א בילדליכע ערצעלונג פון דער אלטער וועסט

„דער פערלאזענער מאן“,

ווערט געוויזען 1.30 4.15 און 7.40

דזשעק — גיבסאן — דזשעסי

„שפאס אויף א יוניסייקעל“

מארגאן און דזשאהנסטאן, א געוואגטער ברודער אקט

קיעסטאן פילם פיטשורס

ספעשעל עקסטרא עטראקשאן דאס ערשטע מאהל ערשיינט אין וואדעוויל דער אפעראטיק סטאר

סוזאנא ראקאמארא

די לעצטע פרימאדאנא פון מעטראפאליטען אפערא קאמפאניע.

כשר ווארשט פעקטארי

איהר בעקומט ביי אונז אימער די נעשמאקסטע פרישסטע און בעסטע סאסעדזשעס, ווארשט, סאלאמא פאסטראמא, צונגען און אלע סמוק פליישען און פיש.

פערלאנגט איבעראל

טערדימאן׳ס כשר סאסעדזש

מיט׳ן רויטען לייבעל

266 פארלאמענט סטריט

טעלעפאן מיין 909

ארדערס דעליווערט איבעראל

חתן כלה

זאלען דאס נעהמען אין אכט!

מערידזש לייסענס

קאן מען קריגען אין אפפיס פון

אידישען זשורנאל

נאטים! נאטים!

די יעניגע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מערידזש לייסענס וועלען קריגען געדרוקט א שעהנעם בעריכט פון זייער חתונה פריי.

בענוצט זיך מיט דיעזע געלעגענהייט!

אדרעס פון דעם זשורנאל:

251-253 קווין וו.

איהר קענט יעדען טאג באקומען דעם „אידישען זשורנאל“ אין די פאלגענדע פלעצער

מ. גינזבערג, 276 ספעדיינא עוו.

גודמאן, קארנער טשעסנאט און קווין סט.

פריעדמאן, קענזינגטאן עוו.

הערמאן, 167 סט. פעטריק סטריט

יודקין, 465 קווין סט. וועסט.

מארים, 412 ספעדיינא עוו.

מארקאוויטש, קארנער לואיזא און טעראלי סטריט.

מארין 1 מיטשעל עוו.

פרענקיל 380 קווין סט. איסט

125 טרינטי סט.

ראטהוועל, 50½ ארטהור סטריט.

ברינזא, 268 פארלאמענט סט.

קופער, 103 בראנזוויק עוו.

האפמאן, 339 ספעדיינא עוו.

זאקהיים, 71 ראנדעלס סט.

סאלינסקי, 299 מענינג עוו.

סאסקין, 132 נעסאו סטריט.

סטארס וועלכע ווילען פארקויפען דעם „אידישען זשורנאל“ זאלען זיך מעלדען אין אפיס.